

Alastair Reynolds

Jäälinnun lento

Suomentanut Hannu Tervaharju

ENT

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Englanninkielinen alkuteos *Halcyon Years*

Copyright © Alastair Reynolds 2025

Suomenkielinen laitos © Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026
Helsinki

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-52823-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

LUKU 1

Nainen astui sisään sateesta maskara levinneenä. Hänen seuralaisensa tuli baariin heti hänen perässään ravistellen sateenvarjoaan. Juri katseli heitä jakkaralta, jolla oli kököttänyt tunnin verran. Hänen oli oltava täysin varma, että kyseessä oli oikea kaksikko. Asiakas oli näyttänyt hänelle valokuvan naisesta mutta kuvaillut miestä vain suullisesti.

Pariskunta siirtyi tiskille. Nainen istahti vapaalle tuolille selin Juriin. Pitkä, hyvin pukeutunut, muodokas. Käsissään jostain kalliimmasta Prowtownin puodista ostetut punaiset samettihansikkaat. Mies oli lyhyempi, keskivartaloltaan tukeva, ja päälaki kiiksi kaljuuntuvana baarin valossa. Hän vastasi kuvausta: entinen baseball-pelaaja, yhä roteva viiden vuoden Heavysiden kakun jälkeen.

Ei epäilystäkään. Tämä oli oikea pariskunta.

Juri työnsi käden takkinsa taskuun ja veti kämmenensä suojassa esiin minikokoisen kameran.

Naisen aviomies tarvitsi yhden selkeän valokuvan tapaa-misesta: todisteen Belt Cityn maistraattia varten.

Nainen kääntyi sivuttain kuiskatessaan jotain baseball-pelaajalle, joka ojensi hänelle shottilas. Nainen puristi savukkeeseen täydellisten huuliensa väliin kyynärpää baaritiskillä. Mies kuiskasi.

Täydellinen asetelma: kaksikon kehonkielen perusteella avioeropaperit olivat käytännössä vain allekirjoitusta vaille.

Juri nappasi kuvan, kelasi filmiä.

Varmemmaksi vakuudeksi kaksi lisää.

Juoppo hoiperteli vessasta ja tönäisi hänen jakkaraansa ohi kulkiessaan. Kamera lipsahti Jurin sormista. Hän nytkähti ottamaan sitä kiinni, mutta se iskeytyi monivärisen laattalattiaan.

Kameran takakansi naksautti auki. Filminauhaa kiemurteli ulos.

Molemmat pettäjät vilkaisivat nopeasti hänen suuntaansa ja jatkoivat sitten seurusteluaan. Juri kumartui ottamaan kameraa.

Juoppo oli nopeampi. Hän horjahti, kauhaisi alaspäin ja sieppasi kameran lattialta.

Liian kovaäänisesti hän kysyi: ”Oliko tämä sinun?”

”Oli kyllä”, Juri sanoi ja kurotti ottamaan kameraa juopon isosta, hikisestä nyrkistä.

”Se on nätti. Tai siis oli.”

Juri hymyili myöntävästi. Hän yritti ottaa kameran. Juoppo nykäisi kättään kiusoittelevasti kauemmaksi.

”Sovitaanko, että se oli vahinko? Ei mitään vakavaa.”

Juoppo rypisti otsaansa.

”Väitkö, että minä rikoin sen?” Juoppo kohotti ääntään ja saalistaan. ”Tämä on kamera. Tällä pikku nilkillä oli mukanaan kamera.”

Baaritiskillä istuva pariskunta katsoi häntä nyt. Nainen näytti hämmentyneeltä, ei vielä ymmärtänyt. Baseballpelaaja oli terävämpi. Hän laskeutui jakkaraltaan röyhistäen rintaansa.

Jurikin nousi seisomaan. He olivat suurin piirtein samanpituiset.

”Kukas sinä olet?”

”En kukaan. Istun vain tässä juomani kanssa ja nautin illasta.”

”Mitä ihmeen mongerrusta tuollainen murre on?”

”Olla Jack”, Juri sanoi. ”Vieteriukko, Jack-in-Box, njet? Olla juuri herännyt hibernaariosta. Siksi murteeni.”

”Kenestä napsit valokuvia?”

Mies astui lähemmäksi.

Baariin laskeutui hiljaisuus.

He kaikki aistivat sen. Matala värähtely sai ikkunat nati-semaan ja ketjujen varassa riippuvat kattolamput heilumaan. Ihmiset jähmettyivät lasit matkalla kohti huulia. Autot hidastivat vauhtiaan sateessa. Kulkukissat köyristivät selkiään. Katuvalot pätkivät. Neonkyltit pimenivät ja syttyivät taas loistamaan.

Värähtely lakkasi.

Baari heräsi takaisin henkiin kuin gramofoni sähkökatkon jälkeen.

”Toinen kerta viiden viikon aikana”, jysäri sanoi. ”Ennen kakkuani niitä sattui kerran vuodessa.”

Juri nyökkäsi. ”Rouva Vanamonde jäi vangiksi hissiin edellisen järähdyksen aikana. Koko talo oli jumissa kaksi tuntia.”

”Kuka helvetti on rouva Vanamonde?” Jysäri napsautti sormiaan juopolle. ”Hei, anna se minulle.”

Juoppo totteli.

Jysäri tarkasteli rikkoutunutta kameraa vaikuttaen hajamieliseltä, reuman runtelemalta panttilainajaalta.

”Enpä ole ennen nähnyt näin pientä. Oli varmaan kallis.”

”Niin oli.”

Mies veti jo valmiiksi piloille ylivalottuneen filmin kamerasta. Hän puristi filmin palloksi, heitti kameran pois ja tarttui rajusti Jurin takin kaulukseen. Hän sysäsi Jurin voimalla vasten vessan ovea. Juri rojahti ovesta ja mies seurasi perässä. Juri kaatui pitkälleen niljaiselle lattialle, ja jysäri laskeutui hänen päälleen polvilleen kuin mikäkin painija.

Mies täräytti häntä leukaan.

”Siinä sinulle ensimmäinen varoitus olla sekaantumatta minun asioihini.” Mies jysäytti Juria uudestaan, tällä kertaa nenään. ”Tässä toinen.”

Hän kiskaisi Jurin lompakon tämän takintaskusta, löysi henkilökortin. ”Yksityisetsivätoimisto Gagarin. Kerros viisi, Riverside Building, Belt City.”

Juri sanoi: ”Pistäydy joskus käymään.”

”Siihen voit luottaa siinä vaiheessa, kun osoitat vielä enemmän mielenkiintoa yksityiselämäni kohtaan.”

”Ei tässä –” Juri sanoi sylkien suustaan hampaanmuruja ja verta. ”Ei tässä ole kyse teidän yksityiselämästänne, sir. Tiedätkö te, että nainen on naimisissa, että hänellä on aviomies ja kaksi kaunista tytärtä?”

Hän sai palkakseen kolmannen varoituksen.

”Yksityisetsivätoimisto Gagarin”, hän sanoi painaen nenäliinan nenäänsä vasten. ”Kuinka voin –”

Soittaja oli asiakas, petollisen naisen aviomies. ”Kai sait ne, Gaggariini? Todisteet uskottomuudesta?”

”Oli vähän...” Juri hiljeni yhä sekaisena baaritappelun jäljiltä. ”Oli vähän... teknisiä ongelmia.”

”Teknisiä ongelmia?”

”Minä joudun käymään siellä uudemman kerran.”

”Luuletteko te tolo, että he menisivät takaisin siihen samaan paikkaan? Todella hienoa työtä.”

”Tutkin kaikkia asiaankuuluvia johtolankoja. Mutta on mahdotonta luvata –”

”Minäpä kerron, mitä minä voin luvata”, aviomies keskeytti terävästi. ”Lupaan etsiä toisen toopen, johon haaskata rahojani. Tämä oli nyt tässä. Älkää kuvitelkokaan, että voisitte laskuttaa minua viime viikon työstänne. Olette tyrinyt niin surkeasti, että oikeastaan minun pitäisi lähettää lasku teille.”

Yhteys katkesi linjan tyhjään hurinaan.

Juri laski luurin pidikkeeseen. Hän kiersi nykyisen skottiviskipullonsa korkin auki, kaatoi lasin puolilleen ja joi sen, pohti toisen moukun ottamista pelkästään lääkinnällisessä tarkoituksessa. Hän pysähtyi ja näki heijastuksensa toimiston ikkunassa, jonka sälekaihdin oli yhä vedettynä ylös. Hänen pälyilevä, runneltu heijastuksensa näytti itsekkin olevan häpeissään.

Saattoi olla, että näissä olosuhteissa kahvi olisi parempi ajatus. Hän avasi purkin ja katsoi toiveikkaana sisään.

Vain muruja jäljellä, ja oli liian aikaista lähteä hankkimaan täydennystä.

Käytävästä kuului hissien ääni. Se saapui kerrokseen vaiker- taen hiljaa. Veräjäovet avautuivat käytävällä, kovapohjaisten kenkien kopina lähestyi lähestymistään säännöllisenä kuin metronomin nakutus.

Käytävän valot pysyivät pimeinä. Toimiston oven sävytetyn lasin takaisessa hämärässä alkoi erottua muotoa ja läsnäoloa, hoikka hahmo seisoi aivan oven ulkopuolella.

Vieras koputti.

Naisen ääni kuului vaimeana oven lävitse. ”Herra Gagarin?”

”Voitteko odottaa hetkisen”, hän sanoi ja nousi tuoliltaan.

”Älkää piitatko ulkonäöstänne, herra Gagarin – haluan tavata teidät sellaisena kuin olette. Sulkisitteko ensin sälekaihtimet? Taivasputki kirkastuu pian, ja varhaisen aamun valo rasittaa silmiäni.”

Nainen puhui sivistyneesti, iättömällä äänellä ja vaivattoman varmasti.

Sellainen asiakas, joka yleensä hakeutui johonkin muualle.

”Oletteko varma, ettette halua tavata myöhemmin, rouva...?”

”Nyt käy oikein hyvin, ellei teillä ole parempaa puuhaa aamuviideltä”

Juri avasi oven. Hänen vieraansa oli pitkä ja hyvin pukeutunut nainen. Naisella oli kulmikkaasti leikattu takki, pitkä, kapea hame ja leveälierinen, harsolla varustettu hattu. Kasvot olivat piilossa harson takana kuin puiden läpi erottuva kuu. Varjot tarttuivat naiseen kuin orsillaan istuvat linnut.

Juri rypisti otsaansa hieman.

”Oletteko te varma, että minä olla oikea Gagarin?”

”Hyvin varma.” Nainen astui kynnyksen yli muttei edennyt peremmälle. Jurin pöytälamppu valaisi naista himmeän vihreällä valollaan. Hän kohotti ohutta hansikoitua kättään osoittaen Jurin tuolia. ”Olitte aiemmin tänä yönä Talvipuutarhassa huoltajuusriidan kimpussa. Se sujui huonosti. Matkustitte sinne ja takaisin junalla, koska autonne ei toimi – ja vaikka toimisikin, ajoneuvoveronne on myöhässä. Teiltä on kahvi lopussa. Istukaa, olkaa hyvä.”

Juri istahti ja käänsi tuolia naisen suuntaan. Tällä oli yllään sinistä, mutta sävy lähenteli mustaa.

”Minä olla etsimänne Gagarin.”

”Siinä tapauksessa uusi toimeksianto saattaisi piristää teitä. Nimeni on Ruby. Minulla on teille tehtävä: parin epäilyttävän kuolemantapauksen tutkiminen.”

Juri hautasi haaveensa. ”Sitten minä pahoillani. En voi tutkia murhia.”

”Miksi?”

”Se on poliisilaitoksen työtä. Ottakaa yhteyttä poliisiin, ei minuun.”

”Eikö työstä olisi teille apua?”

”Olisi. Mutta säännöt ovat selkeät.”

”Tuo oli mukava kuulla. Teidän kerrottiin olevan rehellinen mies, mutta on aina hyvä saada varmistus.”

”Ongelma ei silti poistu.”

”Kyllä poistuu.” Ruby pyyhkäisi sormenpäällään kuormalisen pölyä arkistokaapin päältä. ”Ette omista paljoa, mutta se

tarkoittaa, että kukaan ei omista teitä. Siksi voimme työskennellä yhdessä. Poliisien kanssa ei tule mitään kitkaa – he eivät usko, että mitään rikoksia olisi edes tapahtunut. Minä olen eri mieltä.” Hän napsautti auki käsilaukkunsa – Juri ei ollut edes huomannut aikaisemmin sen riippuvan hänen tumman takkinsa varjossa – ja otti esiin vaalean, suorakulmaisen kortin. Hän ojensi sitä Jurille hansikkaan peittämien sormiensa välissä. ”Tämä avaa kaikki tarvittavat ovet.” Juri nousi, otti kortin ja katseli sitä sitten vihreän lampun valoa vasten. Siinä oli hänen oma nimensä, passikuva ja jotain virallista tekstiä.

”Työlaitos?”

”Työnantajani. Työskentelen heille, ja nyt te minulle.”

”Kuinka saitte kuvan?”

”Moottoriajoneuvolaitokselta. Sieltä sain tiedon myös autoveronne myöhästymisestä. Mutta keskustelkaamme mieluummin tutkimuksen yksityiskohdista. Luetteko sanomalehtiä?”

”Enimmäkseen niiden sarjakuvat.”

”Viisi viikkoa sitten DelRosson perheessä sattui kuolemantapaus – heidän nuorin tyttärensä, juuri ennen täysi-ikäisyyttään. Toissa päivänä Urryn perheessä tapahtui siihen verrattavissa oleva menetys. Heidän nuorin poikansa, myös aikuisuuden kynnyksellä. Se nimenomainen kuolemantapaus ei todellakaan ole päätynyt lehtien palstoille.”

Juri irvisti ahdistuneesti.

”Rikkaimpia perheitä.”

”Kyllä, perheiden voima ja vaikutusvalta ulottuvat lähes Lähtöpäivään saakka. Ei ole mikään salaisuus, että perheet eivät ole hyvissä väleissä keskenään, mutta toistaiseksi olemme välttyneet avoimelta sodankäynniltä. Minua huolestuttaa se, että jälkimmäinen kuolema saattaisi olla kosto ensimmäisestä.”

”Jos perheillä on kalavelkoja maksettavana...” Juri sanoi.

”...vaikutus ei jää vain kahden suvun väliseksi. Kummankin klaanin ympärillä on piiri läheisiä ja uskollisia yhteistyökumppaneita, alemman luokan sukuja, joita klaanit kutsuvat ’kiertolaisiksi’. Liike-elämän intressiensä kautta ne hallitsevat lähes kaikkia elintärkeitä huoltotehtäviä, joita tarvitaan Jäälinnun turvallisen toiminnan ylläpitämiseksi. Emme voi sallia niiden vaarantamista millään tavalla. Emme nyt, kun olemme niin lähellä päämääräämme.”

”Minä en olla oikea mies tähän tehtävään. Minulla ei ole kokemusta rikkaista ihmisistä.” Hän alkoi ojentaa korttia takaisin.

”Pelkäänpä, että te olette juuri oikea mies. Te tutkitte asiaa.”

”Niinkö?”

”Juliana DelRosso kuoli Gladeview’n klinikalla viikkoa aluksen ulkopuolella tapahtuneen erikoisen seikkailun jälkeen. Klinikkaa lähellä olevat lähteeni kertovat, että hänen odotettiin toipuvan saatuaan vain lieviä säteilyvammoja. Randall Urry kuoli onnettomuudessa, joka sattui Urryn perheen yksityisellä ampumaradalla.”

”Minä en edes tietäisi, mistä aloittaa.”

”Keksitte kyllä.” Nainen kaivoi esiin paksun kirjekuoren. ”Kuoressa on pääosallisia koskevia juttuja seurapiirilehdistä. DelRossot esiintyvät sivuilla useammin kuin Urryt, mutta kukaan heistä ei ole päässyt kameroita pakoon. Siinä on myös All-City Hallin tallenteita ja valokuvia – tarpeeksi, jotta pääsette vauhtiin. Minulla on teille toinenkin kortti.”

Juri otti sen. Siinä oli nimi ja puhelinnumero, mutta ei osoitetta.

”Ms. Ruby Blue?”

”Soittakaa minulle, kun teillä on jotain huomionarvoista kerrottavaa. Ajatelkaa numeroa kuumana linjana: se tavoittaa minut kaikkina vuorokaudenaikoina. Mitä tulee palkkioonne,

olen jo siirtänyt varoja tilillenne. Käyttäkää niitä tarpeen mukaan, kaikki kohtuulliset kulut hyväksytään.”

”Te pystyä auttamaan minua ajoneuvoveroasiassa?”

”Pystyn parempaan.”

Juri avasi nykyisten tehtävien kansionsa asianmukaisesta kohdasta ja siirsi kirjekuoren ja kaksi korttia sinne.

”En vieläkään varma...”

”Teidän täytyy puhua erään miehen kanssa. Hän on poliisi, Bluff Cityssä toimiva etsivä. Lemuel Litz.”

”Miksi hän?”

”Hänet lähetettiin jututtamaan DelRossoja ja Urryja. Hänen tehtävänsä oli olla löytämättä mitään, ja juuri niin hän teki. Teidän täytyy painostaa häntä.”

”Missä poliisipiirissä hän on töissä?”

”Paras mahdollisuutemme on tavata hänet hänen suoja-muuriensa ollessa alhaalla, mieluiten drinkin tai parin jäl-keen. Hänellä on Bluff Cityssä kantabaari: Kujakolli. Saatatte tietää paikan.”

Juri oli tekevinään muistiinpanon. ”Kujakolli, Bluff City.”

”Älkää viivytelkö, herra Gagarin. Nyt edetään minun aika-tauluni mukaan.” Vieras tutkaili kehystettyä valokuvaa, jonka Juri oli asettanut arkistokaapin yläpuolella olevalle hyllylle. ”Näytätte oikein hienolta tuossa univormussa. Olitte len-täjä, niinhän? Sille ammatille ei ole täällä juuri käyttöä, vai kuinka?”

”Siitä on kauan aikaa. Moni asia on muuttunut sen jäl-keen. Aivan eri elämä.”

Ruby nosti kuvan takaisin hyllylle ja asetteli sitä kunnioit-tavasti. ”Tiedän tuon tunteen, herra Gagarin.”

”Kuulitko sen taas viime yönä? Minä kuulin.”

Milvus oli nähnyt Jurin lähestyvän tarjottimellaan tavallisen noutoannoksensa kahvia ja donitseja.

”Myrskyn, Milvus? Kyllä, se oli hyvin rankka. Olin Talvi-puutarhassa.”

”Kuulin äänet.”

Juri tasapainotteli kahvin ja donitsit pienelle taitettavalle retkipöydälle, jonka Milvus oli pystyttänyt itselleen. He olivat hyvällä näköalapaikalla Dempseyn ja Maxwellin risteyksessä vain korttelin päässä Jurin toimistosta. Dempsey-katua reunustivat molemmilla puolilla korkeat rivistöt punatiilisiä rakennuksia, mutta Maxwellin varrella taloja oli vain toisella puolella katua. Kadun toisella reunalla oli katukäytävä ja rautainen kaide, sitten pudotus betoniseinien reunustamaan jokeen. Tänään joki virtasi syväenä ja mutaisena, mutta vain edellisyön sateen ansiosta. Muina aikoina se ei ollut juuri likaista noroa kummempi.

Milvus piti jokivarresta, koska kuivina aikoina siellä tarroutui usein tilaisuuksia kerällä kaikenlaista. Hän piti aina silmänsä auki rojun, roskien, jätteiden varalta – minkä tahansa, mikä tukisi hänen Jäälinnun luonnetta koskevia yksityiskohtaisia teorioitaan. Hän halusi noukkia tavarat talteen ennen kuin seuraava kunnan sade huuhtoisi ne Loputtomaan jokeen ja edelleen suodatinlaitoksiin.

Hänen pöytänsä oli yksi pitkästä rivistöstä pöytiä, tiskejä ja penkkejä, joiden ääressä korttihuijarit, taiteilijat ja kengänkiillottajarobotit tekivät jokapäiväisiä askareitaan. Milvus varmistui aina, että hänellä oli kaksi tuolia molemmin puolin pöytää.

”Älä viitsi puhua niistä äänistä, Milvus. Luulin, että olimme sopineet niin.” Juri istahti vastapäätä ystävänsä ja ruudullista pelilautaa pöydän päällä. ”Minulla ongelma.”

Milvus siemaisi kahviaan. ”Taas liian makeaa. Mikä ongelma?”

Juri ojensi Milvusille rikkoutuneen kameran. Tämä käänteli sitä sormissaan, jotka työntyivät likaisina ulos

kynsikkäistä. Milvus murahteli miettiväisesti, avasi mudanvärisen takkinsa ja häivytti kameran sen uumeniin. Hän vilkuili ympärilleen kuin hermoileva taskuvaras ja veti harmaata pipoaan syvemmälle päälakensa peitoksi.

”Pystytkö korjata tämän?”

”Loukkaat minua kysymällä tuota.” Milvus viittoili suurieleisesti pelilautaa. ”Pelataanko?”

”Pelataan.”

Vaikka Milvus oli pohdiskelemassa jotain itse keksimäänsä ongelmaa, hän järjesteli laudan nappulat alkuasentoon pyyhkien mustat ja valkoiset kiekot niiden oikeisiin ruutuihin. ”Minun aloitukseni, luulisin.”

”Totta kai.”

He pelasivat muutaman avaussiirron verran. Jurin oli pakko keskittyä. Ei voittaakseen, vaan hävitäkseen tavalla, joka imartelisi Milvusia.

Milvusille oli kerran tapahtunut jotakin, jotakin synkkää, minkä jälkeen häntä olivat piinanneet maniat, pakkomielteet sekä turhat ja vaaralliset pyrkimykset. Hän kuuli myrskyssä ääniä. Hän näki kasvoja taivasputkessa. Hän väitti havaitsevansa säännönmukaisuuksia järähdyksissä.

Juri pitäytyi kaukana kaikesta sellaisesta.

Manioistaan huolimatta Milvusista oli hyötyä. Näköalapaikaltaan jokivarressa hän näki pitkälle sekä Dempseyn että Maxwellin suuntaan. Hän välitti huhuja ja havaintoja. Juri toi hänelle kahvia ja donitseja, joskus lämpimiä aterioita, kun siihen oli varaa. Kerran hän oli kutsunut Milvusin nukkumaan sohvalleen, mutta se oli ollut hyvin paha virhe.

Peli eteni ja Milvus tuhahteli Jurin tehdessä laskelmoidun huonoja siirtoja kerran toisensa jälkeen.

”Toivottavasti bisneksesi sujuvat paremmin kuin pelisi. Onko näin?”

”Niiden kanssa on hiljaisempaa kuin hiljainen ilta Prowtownissa.”

”Eli siis ne sujuvat tavalliseen tapaan. Sinun kannattaisi harkita alanvaihtoa.”

”Jotain on kyllä sattunut. Minulla hyvin outo vieras viideltä tänä aamuna. Oletko kuullut nimeä Ruby Blue?”

”Ruby Blue kuka?”

”Pelkkä Ruby Blue. Sanoi olevansa Työlaitokselta.”

”Siinä tapauksessa en luottaisi häneen. He ovat kaikki siinä mukana.”

”Mukana missä?”

”Kaikessa.”

Juri hymyili. ”Mutta noinhan sinä sanot kaikista, Milvus.”

”Siksi, että se on totta.” Hän vilkaisi taakseen ja hiljensi ääntään luottamuksellisen ilmiäntajan tyyliksi. ”Taidanpa vilkaista alas joelle myöhemmin, kun vedenpinta laskee.”

”Mitä etsit sieltä?” Juri kysyi vasten parempaa tietoaan.

”Tiedän, kun löydän sen.” Milvus otti esiin pienen mutta paksun muistikirjan, jossa oli tahrainen laivastonsininen kansi ja jonka sisältä pursusi monta ylimääräistä paperinpalaa. Hän kaivoi esiin liki olemattoman lyhyen lyijykynänpätkän muistikirjan seluksesta ja puristi sitä sormiensa välissä kuin tupakan-tumppia. ”Merkitsitkö järähdyksen ajankohdan muistiin? Minä nukuin, muuten olisin kirjannut sen itse.”

”Se kerrotaan sanomalehdissä.”

”Sanomalehdissä”, Milvus tuhahti ivallisesti. ”Jos saat joskus tilaisuuden mennä ulkopuolelle, kuten se kosmonautti, joka sanot olleesi, kiinnitä huomiota tähtiin. Tee niistä kartta, tai ota mieluummin valokuva. Sellaisesta olisin hyvin kiinnostunut.”

”Jos menen ulkopuolelle, kerron siitä sinulle heti.”

Milvus livautti muistikirjansa pois näkyvistä. ”Sinun täytyy parantaa muistiinpanotaitojasi. Järähdyksen kaltainen

pikku yksityiskohta olisi voinut olla hyvin tärkeä hoitamasi jutun kannalta.”

”En ymmärrä, miten se liittyyi juttuuni.”

”Se johtuu siitä, että sinulta puuttuu mielikuvitusta.” Milvus tönäisi kiekon nurin. ”Hah! Voitto. Et kiinnittänyt ollenkaan huomiota laudan toiseen puoliskoon.”

Juri rukoili anteeksiantoa. ”Sinä olet voittaja.”

”Niin olen. Ei niin, että tämä olisi ollut kummoinenkaan voitto. Oletko nähnyt sitä kolmijalkaista koiraa?”

”Kyllä, usein. Syötän sille ruuantähteitä.”

”Se koira kaatuu, kun se yrittää merkata palopostia. Se unohtaa, että sillä on kolme jalkaa, se ei pysty pitämään miellesään edes sitä tosiasiaa, ja se pystyisi silti päihittämään sinut.” Milvus nyppäsi karvan nenänpäästään. ”Mikä on juju?”

Juri oli tottunut siihen, että aina keskustellessaan Milvusin kanssa hän törmäili outoihin kiemuroihin ja juonenkäänteisiin, mutta joskus jopa hän jäi neuvottomaksi.

”Juju?”

”Syy siihen, että Työlaitos lähetti asiakkaan sinun luoksesi?”

”No, vain tavanomainen kaksoismurhatutkimus.”

”Ja he haluavat sinut tutkimaan sitä?” Milvus hönkäili huvittuneesti. ”He osuivat puhelinluettelossa väärälle riville.”

”Ei, he löysivät haluamansa etsivän. Eikä se tarkkaan ottaen ole kaksoismurhatutkimus. Vain kaksi epäilyttävää kuolemaan johtanutta onnettomuutta Urryn ja DelRosson suvuissa. Ehkä sattumaa, ehkä ei.”

”Sanoitko Urryt ja DelRossot?”

”Sanoin.”

Milvus näytti synkältä. ”Haluatko kuulla mielipiteeni? Pysy loitolla niistä ghouleista. Ne tekevät sinusta jauhelihaa.”

”Olen ottanut jutun hoitaakseni.”

”Siinä tapauksessa toivon, että olet varannut mukavan pikku pläntin muistolehdosta.”

”Kiitos oikein paljon, Milvus.” Juri otti yhä lämpimän kahvinsa ja donitsin ja nousi pöydän äärestä. ”Sinä olet korvaamaton moraalinkohottaja.”

Milvus nyökkäsi sulavasti. ”Vähintä, mitä voin tehdä. Samaan aikaan huomenna?”

Juri ei pystynyt olemaan ystävälleen vihainen pitkään. ”Tietenkin.”

Milvus katsoi syrjäsilmillä Dempseyn suuntaan. ”Olet taas ollut myöhässä verojesi maksussa.”

”Mistä sinä sen tiedät?”

Milvus käänsi huomionsa takaisin pelilautaan. ”Minkä muun takia he hinaisivat autoasi?”

Hinausauton kuljettaja käänsi peukaloaan kohti kolhiintunutta sinapinkeltaista urheiluautoa, jonka akku oli irrotettu ja joka oli nyt kiinnitetty hinausauton lavalle sen jälkeen, kun lavalta oli laskettu kadulle paljon uudempi ja kiiltävämpi malli.

”Etkö ole tyytyväinen? Voit kyllä pitää tuon romuläjän, jos todella vaadit niin.”

”Ei, uusi auto kelpaa minulle kyllä. En vain –”

Kuljettaja työnsi kirjoituslupaan ja kynän Jurin rintaa vasten. ”Nimi tuohon. Mitä pikemmin pääsen pois tästä kaupunginosasta, sen parempi.”

Juri piteli kynää empien.

”Tämäkö ei siis varmasti maksa minulle mitään? Minulla nyt uusi auto, ja verot ja vakuutukset hoidettu, ei matkoja mutkissa?”

”Minä olen täällä vain tuomassa ja noutamassa. Omistuspuoli on sinun päänsärkysi, Jack.”

Juri allekirjoitti paperin hieman vapisevalla kädellä ja vastaanotti uuden auton avaimet.

Hinausauto lähti liikkeelle ja vei hänen aikaisemman ajokkinsa mukanaan.

Hän tuijotti yhä hieman tyrmistyneenä puhdasta, uutta avokattoista menopeliä, joka oli oletettavasti hänen. Hän ällisteli sen kiiltäväksi vahattua pintaa, peilikirkasta kromia, upouusia 355-laattoja. Se oli jumalainen kone. Hän olisi voinut hoitaa jutun toisensa perään kokonaisen vuoden ajan, eikä hänellä silti olisi ollut säästöissä edes käsirahaa uusinta mallia olevaan Dynaflow-autoon.

Hän ei uskaltanut edes hengittää sen suuntaan.

Hän heitti noutoannoksensa roskeen, avasi kuskinpuoleisen oven, kapusi sisään ja asettui penkille. Hän hiveli sormillaan rattia, ohjaimia ja kojelaudan mittareita. Hän käynnisti auton lähes ajattelematta ja katseli, miten mittarit alkoivat hehkua ja pyöriä.

Hän odotti liikenteen hiljenemistä ja liukui sitten autojonoon. Auto kulki kehräten Dempseyn ja Maxwellin risteykseen ja kääntyi kuin olisi kulkenut raiteilla. Hän kohautti avuttomasti olkapäitään Milvusille ohittaessaan tämän paikan jokivarressa.

Katseensa pelistä kohottanut Milvus seurasi ankarin ilmein hänen menoaan.

Ne tekevät sinusta jauhelihaa, Juri kuuli taas mielessään.

Mikään ei silti pystynyt estämään hymyä nousemasta huulille. Hänellä oli uusi auto ja tarpeeksi päättäväisyyttä nauttia kokemuksesta. Hänen täytyi ponnistella ollakseen ajamatta ylinopeutta kaupungin kaduilla: Ruby Blue oli hoi-
tanut hänen myöhässä olleen veronsa, mutta naisen avokäti-
syys ei ehkä riittäisi kuittaamaan sakkolappua.

Hän suunnisti Belt Citystä länteen ja kiihdytti Dynaflow'n sen humisevaan huippunopeuteen. Maaseutu viuhui ohitse: puistoja, metsiä, monivärisiä maanviljelystilkkuja, satunnainen pikkukylä tai tehdas sivutien varrella. Kun hän

ylitti Loputtoman joen, auto oli jo muuttunut osaksi häntä aivan kuin mikä tahansa painepuku tai kapseli.

Hän hymyili, virnisteli tuulen tuivertaessa hänen tukkaansa.

Hän saapui Bluff Cityyn edelleen aivan liian varhain sitä tapaamista varten, jonka Ruby Blue halusi hänen järjestävän Lemu-el Litziin kanssa. Hän löysi lounaskahvilan ja huuhtoi sinappi-kinkkuvoileivän alas kahvilla ja soodavedellä. Hän luki pöydällä levällään olevat aamun sanomalehdet viipyillen rikossivuilla, muistokirjoitusosastolla ja sarjakuvien parissa. Hän löysi maininnan edellisillan järähdyksestä mukaan lukien sen ajankohdan. Hän hymyili Hyppy-Hipon viimeiselle sarjakuvaruudulle.

Lehdissä ei mainittu mitään tragediasta Urryn suvussa, mutta siinä ei ollut mitään erikoista. Suvut pitivät lehdistöä tiukassa otteessaan.

Syötyään lautasensa tyhjäksi hän maleksi muutaman korttelin matkan tarkastellakseen Kujakollia. Hänen katsellessaan pari poliisia tuli ulos vyöt notkuen möhömahojensa alapuolella. Hän silmäili mahdollisia parkkipaikkoja ja palasi sitten Dynaflow'n luokse.

Hän suunnisti ulos kaupungista sen aukon kautta, josta Bluff City oli saanut lempinimensä. Kadut jyrkkenivät ja kulivat siksakkia. Hän ajoi nyt ylös aluksen kapenevaa keulaa, kohti paikkaa, jossa koko runko päättyi etupuolen päätytulpaan. Hänen vanhan autonsa ikäloppu akku olisi hyytynyt rasituksesta, mutta Dynaflow kipusi ylös jyrkässä kulmassa kuin olisi suhtautunut siihen haasteena. Juri ajeli neulansilmämutkien ja serpentiinikaarteiden läpi. Kun maasto vajosi alemmas tien molemmilla puolilla, hänestä tuntui melkein kuin hän olisi taas lentänyt.

Hän kipusi korkeammalle kuin kiireinen köysijunarata, joka kuljetti matkustajia Bluff Cityn ja Prowtownin välillä.

Hän ohitti mainoksia, joissa mainostettiin parannuskeinoja ruuansulatusongelmiin, kevytsavukkeita, partavaahtoja ja sukkaa. Kutistuva painovoima sai hänen sisälmyksensä kihelmöimään. Auto keveni jousituksensa päällä ja muuttui pommipivammaksi. Hän kevensi kaasujalkaansa.

Hän kiersi Prowtownin, joka oli täynnä sairaaloita, muisto-lehtoja, saattohoitokoteja ja kemotorioita. Prowtownissa oltiin joko kuolleita tai mietittiin kuolleena olemista. Hänellä ei ollut siellä kiireellisiä asioita, ja se sopi hänelle oikein hyvin.

Juri pysähtyi näköalapaikalle. Siellä oli pysäköityjä autoja, ja turisteja painautumassa kaiteita vasten odottaessaan vuo-roaan kolikoilla toimivien kaukoputkien lähellä. Kaupustelijat tyrkyttivät monenlaista ylihinnoiteltua tavaraa. Lokkeja kaar-teli laiskoissa ilmapirtauksissa tarkkaillen mahdollisuuksiaan löytää ruuantähteitä. Näköalapaikan yläpuolella, kohoavassa maastossa tien toisella puolella, piparkakkutaloja muistutta-vat turistihotellit houkuttelivat nuoriapareja, kuherruskuu-kautisia ja vaimojaan pettäviä liikemiehiä.

Hän astui ulos Dynaflow'sta, sulki oven kuin se olisi tehty posliinista, talsi erään kaupustelijan luokse ja osti jäätelön.

Hän käveli tyhjälle paikalle kaiteen vieressä.

Kello oli neljä iltapäivällä. Kesä oli ollut helteinen, mutta myöhään lokakuussa viileämmät päivät alkoivat tehdä paluu-taan taivasputken siirtyessä tavalliseen syksyiseen tilaansa. Montako syksyä hän oli nähnyt tultuaan Unilehdosta? Neljä-toista, viisitoista? Yli tusinan, alle kaksikymmentä.

Sininen oli jo vaalenemassa vaaleanpunaiseksi valaisten maiseman ruusunväriseksi. Leppeä tuuli puhalsi Midlakesta, Belt Citystä ja muilta keskisiltä alueilta. Katselijat muuttuivat näyttävän pronssinhohtoisiksi. Jopa rumat ihmiset saivat olla kauniita puolen tunnin ajan.

Juri kaivoi esiin retkikartan, jonka pystyi rullaamaan put-keksi. Hän tiiraili sitä ja käänsi karttaa, kunnes se vastasi hänen

edessään avautuvaa näkymää. Viisikymmentä kilometriä kiertyvää maisemaa ulottui kaukaisuuteen taivasputken kulkiessa viivasuorana sen yllä. Suuria ja pieniä kaupunkeja, kyliä, metsiä, puistoja ja viljelyksiä, jotka loivat tilkkutäkkinäisen vaikutelman. Tiet ja raiteet jakoivat täkkiä pienempiin osiin. Hän katseli järviä, suuria jokia, pienempiä jokia, latvapuroja, kanaaleita. Hän pystyi näkemään kaksi kolmasosaa koko sisämaailmasta. Loppu oli piilossa taivasputken takana, mutta hän tunsi senkin alueen varsin hyvin.

Jossain Jäälinnun toisen pään autereen ja usvan keskellä olivat Urryn tilukset, liian kaukana nähtäviksi. Kartta näytti paikalla pelkkää piirteetöntä metsämaata. Kaikki kuitenkin tiesivät, missä yksityiset tilukset sijaitsivat – ja niihin johtavat hiljaiset, hyvin hoidetut tiet.

Hän arveli pistäytyvänsä pikapuoliin visiitillä Urryjen luona. Samoin DelRossojen.

Hän kykeni näkemään heidän jahtinsa nyt. Se kiilteli kaukana hänen katsellessaan sitä tältä korkealta näköalapaikaltaan. Monikantinen huvialus näytti tuulitunneliin joutu-neelta hääkakulta. Se oli ankkurissa yksityisessä laiturissa tekojärvellä, joka oli vallannut suuren osan DelRossojen tiluksista ja oli yhteydessä Loputtomaan jokeen purjehdittavissa olevan kanaalin kautta. Loputtomalta joelta DelRossot pystyivät pääsemään paljon suuremmalle Midlakelle ja Belt Cityn rannoille, joiden nimet olivat Prowshore ja Sternshore. Juri oli nähnyt jahdin monet kerrat ankkuroituna liikeasioissa kaupungin liepeillä. DelRossot kävivät samoissa kasinoissa, ravintoloissa ja cocktailbaareissa kuin tavallinen rahvas. He isännöivät kaupungin tilaisuuksia ja järjestivät hyväntekeväisyysjuhlia. Vesiteitse ei päässyt Jäälinnun takimmaiselle puoliskolle, mutta se oli joka tapauksessa Urryjen aluetta.

Jurin jäätelö alkoi sulaa. Hän yritti saada pisaroita kiinni ja irvisti, kun yksi niistä tahri hänen solmionsa. Hän alkoi

kääntyä näköalan äärestä huomattessaan jotain.

Hänen oikealla puolellaan – näköalapaikasta pohjoiseen – työntyi jyrkästä rinteestä joukko valkoisia, puoliympyrän muotoisia rakennuksia pystytettyinä penkereille toinen toisensa yläpuolelle. Ne työntyivät rinteestä epäsäännöllisissä kulmissa kuin pino puhtaan valkoisia tiiliä, melkein kuin ylösalainen maalle rakennettu peilikuva huvijahdistista.

Juri vilkaisi karttaa uudelleen ja tajusi katselevansa yksityistä sairaalaa.

Se oli lähes varmasti Gladeview'n klinikka.

Yksityinen laitos, jossa Juliana DelRosso oli viettänyt viimeiset päivänsä.

Hän katsoi kelloaan. Vieläkin liian aikaista Litzin tapaamiselle, mutta ei ehkä liian myöhäistä ajaa Gladeview'n kautta.

”Kaksi iskua yhdellä karpäsellä”, hän sanoi itsekseen.

Sisäänkäynnin löytäminen vei hetken. Aluksi hän seurasi tietä, mutta se vei umpikujaan. Hän kääntyi ja lähti sen sijaan laskeutumaan alaspäin. Hän oli ajanut lähes Gaptownin takamaille saakka ennen kuin huomasi merkitsemättömän rampin.

Hän käänsi Dynaflow'n sivutielle, joka muuttui nopeasti puiden muodostamaksi tunneliksi ja laskeutui alamäkeen sen sijaan että olisi kohonnut. Sivutie kulki päätien alitse ja alkoi taas nousta. Tie oli kiemurteleva ja mutkainen ja kurvavali vaarallisesti jyrkkien pudotusten reunoilla. Oksat raapivat Dynaflow'n kylkiä.

Juri henkäisi ärsyyntyneenä.

Hän ajoi ajamistaan, ainakin viisi, kuusi kilometriä mutkittavaa ylämäkeä. Hän tiesi olevansa oikealla reitillä, kun merkitsemätön kermanvärinen ambulanssi ajoi häntä vastaan ja hän joutui ahtautumaan ohituslevennykselle. Hän heilautti kättään, ambulanssimies katsoi häntä ilmeettömästi, jäykkänä ja puisena kuin marionetti.

Juri jatkoi matkaa. Vastaan ei tullut muuta liikennettä. Taivasputki oli nyt punaisempi, kuin pyöreä laavavirtaus puiden yläpuolella. Mustat varjot tummensivat tietä.

Hän hapuili ajovalokytkintä.

Klinikka oli piilossa viimeisen jyrkän neulansilmämutkan takana. Näkyviin tuli vaalea vartiokoppi ja alhaalla oleva puomi.

Kopista astui yksityisvartija, jolla oli kirsikanpunaiset posket.

”Onko teillä sovittu tapaaminen, sir?”

Juri kaivoi esiin paperinsa. ”Työlaitokselta. Pikainen tarkistuskäynti.”

Vartija tutki papereita. ”Saanko kysyä, miksi olette kiinnostunut Gladeview’sta?”

”Salaojitus.”

”Salaojitus?”

”Ensi viikolle ennustettu runsaita sateita. Vettä tulee kuin saavista kaatamalla. On tarpeen kierrättää paineentasausventtiilejä ja vesisuodattimia.” Juri hymyili. ”Minun pitää tarkastaa koko järjestelmä, sekä pystysuorat rännit että sivukanavat.”

”Selvä on, putkimies”, vartija sanoi antaen periksi. ”Soitan ja ilmoitan, että olette tulossa. Toivottavasti pakkasitte nätin pikku Dynaflow’ne takakonttiin haalarit, tulette tarvitsemaan niitä.” Hän kääntyi takaisin vartiokoppia kohti ja osoitti sitten sormellaan Jurin kurkkua. ”Teillä on muuten jotain kravatissanne.”

”Suklaamuruja ja vaniljaa”, Juri sanoi.

Vartiokopin luota alkava hyväkuntoinen kivetty ajotie vei hänet klinikan tasolle, jossa puiden varjostama parkkipaikka oli jo tyhjenemässä. Juri pysäköi autonsa mahdollisimman lähelle klinikkaa ja käveli sisäänkäynnille, jonka yläpuolella oli katos. Hänen oikealla puolellaan oli lähes pystysuora

kallioseinä, josta klinikan ylemmät tasot työntyivät. Hänen vasemmalla puolellaan oli matala muuri ja sen takana jyrkkä pudotus.

Taivasputken säteilemässä loisteessa klinikan rakennukset hehkuivat flamingonpunaisina.

Hän astui sisään. Aula oli puhdas ja kirkas kuin leikkaussali. Kaikkialla oli vihreää maalia, kromipintoja ja huomaamaton valaistus.

Hänen vasemmalla puolellaan olevasta ikkunarivistöstä avautui pituussuuntainen näkymä Jäälintuun. Oli jopa teleskooppi, joka ei toiminut kolikoilla. Ikivanhalta vaikuttava robotti laahusti työntämässä moppia kiiltävillä lattialaatoilla.

Hänen oikealla puolellaan oli lepotuoleja ja vastaanottotiski. Vastaanottovirkailija oli nuori nainen, jolla oli ulkonevat etuhampaat, pystynenä ja pisamaiset posket.

”Haluaisitteko, että teidät opastetaan putkistojen luokse, sir?” hän kysyi kimeällä mutta määrätietoisella äänellä sormi jo valmiina sisäpuhelimien painikkeen yllä. ”Voin kutsua tänne jonkun huolto-osastolta.”

”Ei ole tarpeen.” Juri esitteli paperinsa uudelleen. ”Eikö Juliana DelRosso ollutkin klinikalla potilaana viisi viikkoa sitten?”

”Anteeksi, sir? Mitä tuolla on tekemistä putkien kanssa?”

”Ei mitään. Kuka valvoi hoitoa?”

”Se on luottamuksellista tietoa.”

”Kuka täällä on johtava lääkäri? Ei, odottakaas...” Tiskin takana oli rivistö kehystettyjä muotokuvia ja kunniakirjoja sekä seinälaatta, johon oli kaiverrettu vaikuttava lista yksityisiä hyväntekijöitä. Hänen katseensa pysähtyi näyttävimpään muotokuvaan ja pani merkille sen alla olevan nimen. ”Tohtori Apolisi. Gladeview’n vastaava lääkäri.”

”Mitä hänestä?”

”Voisitteko soittaa hänelle?”

”Aion kyllä soittaa, mutta vain teidän saattamiseksi pois täältä.” Hän nosti sisäpuhelimien mikrofonin huulilleen. ”Anteeksi, että vaivaan teitä, sir, mutta täällä on epätavallinen tilanne. Tänne tuli joku mies, herra –” Juri näytti naiselle papereitaan uudemman kerran. ”Herra Gangrene.”

Sisäpuhelimesta kuului soinnukas, asiallinen ääni. ”Kiitos, neiti Polch. Tulen alas saman tien.”

Neiti Polch osoitti sormellaan lepotuoleja. ”Istukaa.”

Juri käveli kaukoputken luokse. Jäälintu oli nyt verhoutumassa hämääriin. Loputon joki oli muuttunut synkeäksi rihmaksiksi. Midlake oli suuri tyhjä laikku maisemassa. Suuret ja pienet kaupungit olivat tummenevia ruhjeita. Metsät olivat jo yön valtakuntaa.

Hissin ovi rävähti auki, ja aulaan astui pitkä, voimakasrakenteinen mies. Hän oli hyvin pukeutunut ja näytti arvokkaalta. Kuusissakymmenissä, kiiltävän, siististi kammatun ja öljytyn tukan ohimoilla hopeaa. Hänellä oli matineeoiden idolin virheetön iho, kulmikas leuka ja korkeat poskipäät. Myös hammasrivistö oli täydellinen.

Tosin siinä oli enemmän varoitusta kuin lämpöä sen välähtäessä Juria kohti.

”Noah Apolisi. Gladerview’n klinikan johtaja.”

Juri puristi miehen ojentamaa kättä. Kädenpuristus oli hyvin luja.

Tohtori Apolisi nyökkäsi arvostavasti ikkunoiden suuntaan. ”Näkymä toimistostani on vielä hätkähdyttävämpi. Siirtymismekö sinne?”

”Kyllä, kiitos.”

”Yritän vastata kysymyksiinne. Joudun kuitenkin varoitamaan teitä siitä, että minua sitovat tiukat potilastietojen luottamuksellisuutta koskevat säännöt.”

”Potilas on kuollut, tohtori Apolisi. Ei hän taida piitata luottamuksellisuudesta.”

”Kuolleilla on aivan yhtä suuri oikeus yksityisyyteen kuin elävillä”, Apolisi sanoi. Hän jatkoi rennompaan sävyyn: ”Murteenne on hyvin vahva, herra... mikä nimenne olikaan?”

”Gagarin. Puhetapa johtuu siitä, että minä olla Jack.”

Apolisi rypisti huvittuneesti otsaansa. ”Jack?”

”Ettekö te tunne ilmausta? Synnyin Maassa, pienessä venäläiskylässä nimeltä Klušino. Kaksisataa vuotta kohtalokkaan onnettomuuden jälkeen minä siirrettiin Jälilintuun jäätyneenä vainajana elvytettäväksi matkan aikana.”

”Kyllä, olen kuullut, että tuollaista tapahtuu aika ajoin. Käsittääkseni ajatuksena oli, että meitä pidettäisiin reippaampina lisäämällä hieman elinvoimaisuutta urautuneisiin elämiimme.” Hänen silmissään välähti hiljaista hilpeyttä. ”Miten se on toiminut teidän kohdallanne?”

Se oli hyvä kysymys.

Hissi pysähtyi.

He astuivat toimistoon, jolla oli kokoa kuin autoliikkeen näyttelysalilla. Tila muodostui toisiinsa yhteydessä olevista avokonttorihuoneista, joista jokaiseen olisi mahtunut Jurin koko asunto ja tilaa olisi jäänyt ylikin. Matto hänen jalkojensa alla tuntui trampoliinilta. Hän ihaili seinille ripustettuja kalliilta näyttäviä tauluja, upeaa kalustusta, hyllyjä täynnä ammatillisia muistoesineitä ja kunniakirjoja.

Apolisi ohjasi hänet yhteen toimiston sivuhuoneista. Kaksi valtavaa vihreää tuolia oli vastakkain kuin kyyristyneet, esihistorialliset lentoliskot. Näkymä oli lähes sama kuin alhaalla aulassa, mutta parempi, koska mikään ei rajoittanut maiseman näkyvyyttä.

Juri valitsi toisen tuoleista. Niiden väliin oli asetettu matala, lasipintainen pöytä. Juri otti pöydältä koneella kirjoitetun asiakirjan. Se oli jonkinlainen akateeminen julkaisu: muutama klemmarilla yhteen liitetty sivu, ja sivun yläreunassa kaksi nimeä.